

SECUNDUM IOANNEM

non videatur ex amicitia propter cognationem ei testimonium perhibere: quia cognatus eius erat secundum carnem, propterea dicit: Ego nesciebam eum, & secundum rationem hoc contingit. Etenim in deserto conuerteratus est Ioannes. Miracula vero quæcumque Christi puer exsiste facta sunt, puta quæ circa Magos, & quæcumque aii mul-

tū contigerant tempus, Ioanne & ipso valde puer exite. In medio vero tempore ignotus omnibus existebat p̄ quod subdit: Sed ut mani. i. If rael p̄ea veni, ego in aqua baptizas. Hinc enim manifestum est, qm illa signa quæ quidam dicunt a Christo in pueritate facta, mendacia & fictiones sunt. Si enim a prima etate miracula fecerit Iesus, nequam neque Ioannes eum ignoraret, nec reliqua multitudine indigueret magistru ad manifestandum eum. Non igitur ipse Christus baptizare indigebat neque aliquam aiam cauam habebat illud lauacrum, qm prenotratione facere eius fidei est in Christum. Non enim dixit: Ut mundet eos qui baptizantur, neq; vt liberem a peccatis veni baptizans: sed ut manifestetur in Israel. Sed nūquid sine baptizante non licet predicare & inducere turbas? sed huius ita factum est. Nequam enim curcurrent omnes si sine baptizante predicatione facta est. A V G V. Vbi ergo cognitus est dominus superflui ei via parabatur, quia cognoscens se, ipse factus est via. Itaque non duravit diu baptismus Ioannis: sed quoduscumque demonstratus est dominus humilis. Ergo ut daretur nobis a domino humiliatis exemplum ad percipiendam salutem baptizantis, sive cepti baptizantur, & ne preponeretur baptizans sive baptizatio domini, baptizanti sunt alii baptismo conferuntur, sed qui baptizati sunt baptismo conferuntur, operebat ut baptizarentur baptizatio domini: Qui autem baptizabantur baptizatio domini, non opus habent baptizatio conferiri.

Tract. 5,

Tomo. 16.

Cap. 27.

Cap. 22.

Tract. 6,

y Et testimonium perhibuit Ioannes dicens. Quia vidi spiritum descendenteum quasi columbam, & manente super eum, hic est qui baptizat in spiritu sancto. Et ego vidi & testimonium perhibui, quia hic est filius Dei.

G ritus sanctus venit: sed in solo mediatore semper singulariter permanet, quia eius humanitate nunquam dereliquerit, ex cuius diuinitate procedit. Sed cum de eodem spiritu discipulis dicitur. A pudicis manebit, quomodo singulare signum erit, quod in Christo permanet? Quod citius cognoscemus, si dona spiritus discernamus. In his enim donis fine quibus ad vitam perueniri non potest. spiritus sanctus in electis omnibus semper permanet, vt sunt manifestatio, humilitas, fides, caritas. In ilius autem quibus per ostensionem spiritus non nostra feruatur vita, sed aliorum queritur, non semper manet, sed aliquando se a figurorum ostensionibus subtrahit, vt humilis eius virtutes habent. Christus autem in cunctis eum semper & continuo habuit praesentem. C H R Y S. Homil. 16.

N e autem aliquis attinet spiritus Christum indiguisse tunc & nos, hanc etiam destruit suspicionem, ostendens quod spiritus & defensio solum pro manifestando Christo facta est. Vnde sequitur: Et ego nesciebam eum: sed qui misericordia mea baptizare, super quem videris spiritum descendenteum & manente super eum, hic est qui baptizat in spiritu sancto. A V G V. T RACT. 5.

S T I N V S. Quis autem nesciit Ioannem? Si dicamus Pater: verum dicimus. Si dicamus Filius, verum dicimus. Manifestus autem est, vt dicamus Pater & Filius. Q uomodo ergo nesciebat eum a quo nullus est? Si enim non nouerat eum a quo voluit baptizari, temere dicebat. Ego te debeo baptizari, nouerat ergo eum. Quid ergo est quod dicit: Et ego nesciebam eum? C H R Y S. S O T O M V S. Sed cum dicit: nesciebam eum, anterior tempus dicit, non tempus quo est prope baptismum, cum prohibebat eum dicens. Ego te debeo baptizari. A V G V S T I N V S.

Sed legatur alii Euangelista qui planius illud dixerunt, & invenimus apertissime tunc descendente columbam cuius dominus ab aqua ascendi. Si ergo post baptismum descendente columba, & antecepit baptizare dixit illi Ioannes. Ego a te debeo baptizari, ante baptismum illum non uerar, quo ergo dixit. Ego nesciebam eum, sed qui misericordia mea baptizare, &c. Hoc audiuit Ioannes, ut noferet ei que non nouerat, an fore ut plenus nosset, quæ iam nouerat?

Nouerat quidam dñs, nouerat filius Dei, nouerat quia ipse baptizaret in spiritu sancto. Ante enim qm venire ad flumini Christus, cum multi ad Ioannem concurserat, ait illis: Qui post me venit, maior me est, ipse vos baptizabit in spiritu sancto & igne. Sed qd non nouerat: potestatē baptizanti ipsum dominum habitur & fibretur, & ne difficile verum corpus in vtero virginis sine virili semine fabricare. A V G V S T I N V S. Super Ioan. Dubios autem modis ostendit baptizans dominus spiritum sanctum fallaciter apparuisse oculis hominum. Sicut enim non oportebat ut homines fallerent filius Dei, sic nec spiritus sanctus: sed omnipotens Deo qui vniuersam creaturam ex nihilo fabricavit, non erat difficile verum corpus columba sine aliarn columbarum ministerio figure, sicut ei non fuit difficile verum corpus in vtero virginis sine virili semine fabricare. A V G V S T I N V S. Super Ioan. Dubios autem modis ostendit baptizans dominus spiritum sanctum per columbam super dominum baptizatum, per ignem vero super discipulos congregatos, ibi simpliciter, hic seru ostenditur. Ergo ne spiritu sanctificati oculi habent, in columba demonstratum est, & ne simpliciter frigida remaneant, in igne demonstratum est, nec mortuar, quia lingua diuise sunt. Noli dissipationem timere, vnitatem in columba cognoscere. Sic ergo oportebat demonstrari spiritus sanctum venientem super dominum, ut cognoscatur vnuquisque si habeat spiritum sanctum, simplicem se esse debere sicut columba, & habere cum fratribus veram pacem quæ significant columbarum. Oculus & coruus lanian. A lanatu innocens est natura columbarum, nam cornu de morte pasturur columba non nisi de frigibus terra uiuit. Si etiam gemini columbe in amore, nolite mirari, quia in columba specie volunt demonstrari spiritus sanctus. Ipse enim interpellat pro nobis gemitis inenarrabilibus. Non aut spiritus sanctus in membris, sed in nobis gemit, qm gemere nos facit. Qui enim nouit in prefura se esse mortalitatis huius, peregrinari se a domino, quando propter hoc gemit, bene gemit: spiritus illi docuit gemere. Multi autem gemit infelicitate terrena, vel quæfati danis, vel ægritudine corporis pergrauata, sed non columba, sed

Hom. 20.

MINNACAPUT. I. 218

sed solum Ioannem, & eos qui deuotius dispositi erant. Et si enim sensibilius oculis possibile erat videre in specie columba spiritum descendenteum, non tam propter hoc necesse est omnibus hoc suisse manifestum. Etenim Zacharias in specie sensibili multa considerauit, & Daniel & Ezechiel sed & Moyses multa videntur.

Spiritus sanctus in eo, gemitu gemunt. Vnde ergo debuit demonstrari spiritus sanctus vnitatem quadam designans, nisi per columbam, vt pacate ecclæsia diceretur. Vna est columba mea? Vnde debuit humilias figurari, nisi per aum simplicem & gemetem? Apparuit ibi fanfa & vera Trinitas, pater in voce dicente. Tu es filius meus dilectus,

Cap. 41.

Spiritus sanctus in eo, ille mihi dixit. Super quem videtur spiritum descendenteum & manente super eum, hic est qui baptizat in spiritu sancto. G O R. Mora. Dicit autem. Manente super eum. In cunctis namque fidelibus spiritus sanctus venit: sed in solo mediatore semper singulariter permanet, quia eius humanitate nunquam dereliquerit, ex cuius diuinitate procedit. Sed cum de eodem spiritu discipulis dicitur. A pudicis manebit, quomodo singulare signum erit, quod in Christo permanet? Quod citius cognoscemus, si dona spiritus discernamus. In his enim donis fine quibus ad vitam perueniri non potest. spiritus sanctus in electis omnibus semper permanet, vt sunt manifestatio, humilitas, fides, caritas. In ilius autem quibus per ostensionem spiritus non nostra feruatur vita, sed aliorum queritur, non semper manet, sed aliquando se a figurorum ostensionibus subtrahit, vt humilis eius virtutes habent. Christus autem in cunctis eum semper & continuo habuit praesentem. C H R Y S. Homil. 16.

Hom. 17.

In Ho. vig. S. Andrea.

Hom. 17.

C H R Y S. Homil. 17.

Hom. 18.

C H R Y S. Homil. 18.

Hom. 19.

C H R Y S. Homil. 19.

Hom. 20.

C H R Y S. Homil. 20.

Hom. 21.

C H R Y S. Homil. 21.

Hom. 22.

C H R Y S. Homil. 22.

Hom. 23.

C H R Y S. Homil. 23.

Hom. 24.

C H R Y S. Homil. 24.

Hom. 25.

C H R Y S. Homil. 25.

Hom. 26.

C H R Y S. Homil. 26.

Hom. 27.

C H R Y S. Homil. 27.

Hom. 28.

C H R Y S. Homil. 28.

Hom. 29.

C H R Y S. Homil. 29.

Hom. 30.

C H R Y S. Homil. 30.

Hom. 31.

C H R Y S. Homil. 31.

Hom. 32.

C H R Y S. Homil. 32.

Hom. 33.

C H R Y S. Homil. 33.

Hom. 34.

C H R Y S. Homil. 34.

Hom. 35.

C H R Y S. Homil. 35.

Hom. 36.

C H R Y S. Homil. 36.

Hom. 37.

C H R Y S. Homil. 37.

Hom. 38.

C H R Y S. Homil. 38.

Hom. 39.

C H R Y S. Homil. 39.

Hom. 40.

C H R Y S. Homil. 40.

Hom. 41.

C H R Y S. Homil. 41.

Hom. 42.

C H R Y S. Homil. 42.

Hom. 43.

C H R Y S. Homil. 43.

Hom. 44.

C H R Y S. Homil. 44.

Hom. 45.

C H R Y S. Homil. 45.

Hom. 46.

C H R Y S. Homil. 46.

Hom. 47.

C H R Y S. Homil. 47.

Hom. 48.

C H R Y S. Homil. 48.

Hom. 49.

C H R Y S. Homil. 49.

Hom. 50.

C H R Y S. Homil. 50.

Hom. 51.

C H R Y S. Homil. 51.

Hom. 52.

C H R Y S. Homil. 52.

Hom. 53.

C H R Y S. Homil. 53.

Hom. 54.

C H R Y S. Homil. 54.

Hom. 55.

C H R Y S. Homil. 55.

Hom. 56.

C H R Y S. Homil. 56.

Hom. 57.

C H R Y S. Homil. 57.

Hom. 58.

C H R Y S. Homil. 58.

Hom. 59.

C H R Y S. Homil. 59.

Hom. 60.

C H R Y S. Homil. 60.

Hom. 61.

C H R Y S. Homil. 61.

Hom. 62.

C H R Y S. Homil. 62.

Hom. 63.

C H R Y S. Homil. 63.

Hom. 64.

C H R Y S. Homil. 64.

Hom. 65.

C H R Y S. Homil. 65.

Hom. 66.

C H R Y S. Homil. 66.

Hom. 67.

C H R Y S. Homil. 67.

Hom. 68.

C H R Y S. Homil. 68.

Hom. 69.

C H R Y S. Homil. 69.

Hom. 70.

C H R Y S. Homil. 70.

Hom. 71.

C H R Y S. Homil. 71.

Hom. 72.

C H R Y S. Homil. 72.

Hom. 73.

C H R Y S. Homil. 73.

SECUNDVM IOANNEM

Tract. 7. piam necessarium, eo q̄ corpus eis grauatur. Ioannes vero eius illi erant discipuli, non erat talis: sed cum multo maiori sobrietate vespere degens quam nos mane. A V G. Numerus etiam iste legem significativa in decem preceptis data est lex. Venerat autem tempus ut impleretur lex per dilectionem qua a Iudeis impleri non poterat per timorem, unde & decima hora dominus audiuit: Rabbi. Magister enim legis nō est nisi dator legis: Sequitur: {Eras autem Andreas frater Simonis Petri unus ex duobus qui audierant a Ioanne & secuti fuerat eū. C H R Y. Cuius autem gratia alterius nomen nō ponit? quidā dicit propterea quia hic qui scribit est qui fecutus est eum. Quidam vero dicunt quod ille alius non insignis erat, quae igitur virtutis si diciderimus nomen ilius? neque enim septuaginta duorum discipulorum nomina euangelista posuit. A L C V. Vel duos discipuli qui fecuti sunt Iesum sunt Andreas & Philippus.

Homil. 18. b ¶ C H R Y. Andreas qui a Iesu didicit, non detinuit apud seipsum: sed festinat & currit cito ad fratrem, traditurus ei bona quae suscepit. vnde dicitur: {Inuenit hic primum fratrem suum Simonem, & dicit ei. Quem scriptit Moses in lege & propheta, inuenimus Iesum filium Ioseph a Nazareth. Et dixit ei Nathanael. A Nazareth potest aliquid boni esse, Dicit ei Philippus. Veni & vide.

Homil. 19. atque ad discipularum vocauerit, nisi quia intelligendum est, non sic eos vidisse dominum iuxta Iordanem, vt ciā inseparabiliter inhaerēt, sed tantum cognoscisse quis est, eumque miratos ad propria remeas. Non autem quis arbitretur quod tunc Petrus nomen accepit, vbi illi dominus. Tu es Petrus & super hanc petram adificabo ecclesiam meam: sed vbi commemoratur ei dictum est. Tu vocaberis Cephas, quod interpretatur Petrus. A L C V I. Vel aliter. Nondum imponit ei nomen: sed prasignat quod postea tu ei impositum, quod dixit ei Iesus. Tu es Petrus & super hanc petram adificabo ecclesiam meam. Mutatus autem nomen Christus, voluit ostendere etiam nomen illud, quod a parentibus datum erat, non care virtutis significatio. Simon enim, obediens interpretatur. Iona columba qd. Tu es obediens, filius gratiae, vel filius columbe, idest spiritus sancti: quia humilitatem de spiritu sancto accepta, vt vocante Andrea videare me desiderares. Non enim dignatus est maior minorem sequi, quia non est ordo & tatis, vbi est meritum fidei.

Homil. 18. c ¶ C H R Y. Mesias autem Hebreis, Graec Christus, latine vinctus dicitur. Chrysostomus enim vinctio est, autem singulariter vinctus est, vnius Christiani vincuntur, secundum q̄ in Psal. Vxix. te Deus tuus olio exultationis p̄r participib⁹ tuus. Participes enim eius sunt omnes sancti: sed ille est singulariter sanctus & singulariter vinctus. C H R Y. Et ideo non dixit Mellianus simpliciter, sed cum adiectione articuli. Considera vero ex ipso principio obedientem Petri mentem, confessum. n. ecurrit nihil tardans. vnde sequitur: Et adduxit eum ad Iesum. Sed nullus faciliter ei imponat, si non prius multa perquirens ita sermonem suscepit. Conueniens enim est, & fratrem diligenter ei dixisse hoc, & per longa verba, sed enigmate vbiq̄e multa intermitteat: breviologij curā habet. Alter autem neque dictum est, q̄n creditur. Simpliciter, sed quoniam duxit eum ad Iesum, illum ei de quo dixerat traditus vt omnia ab illo discat. Ipse autem dñs incipit ruelare ea que deitatis sunt, & paulatim ea p̄repare p̄dicationibus. Non enim minus quam signa Prophetae adducuntur: hoc enim est maxime op̄ Dei, quod non imitari demones possunt. Nam in miraculis quidem & phantasia fit vtiq̄e. Futura autem p̄dicare cum certitudine, illius solius incorruptibilis est natura, vnde sequitur: {Intuitus autem eum Iesus dixit: Tu es Simon filius Ioanna. Tu vocaberis cephas, quod interpretatur Petrus. B E D A. Intuitus autem eum non exterioribus oculis solum, sed & eterno diuinis intuitu videt cordis eius simpliciter, animi sublimitatem, cuius merito cuncte efficiuntur eccliesie. Neque autem in Petriocabulo, scilicet hebreo vel syro aliam interpretationem querare oportet, quia id est Graec & Latine Petrus, quod syriacē Cephas: & in vtraque lingua nomen a Petra deriuatur. Vocatur autem Petrus ob firmatum fidelis, quia illi Petrus adhescit, de qua Ap̄stolus ait, Petra autem erat Christus, qui sperantes in se ab holitis infinitis reddit ruros, & spiritualium charymatum fluentia ministravit. A V G V S T I N V S. Non est autem magnum, quia dominus dixit: cuius filius est, ife omnia enim nomina sanctorū suorum sciebat quos ante constitutionem mundi predilexerat. Illud autem magnum, quia mutauit ei nomen & fecit de Simone Petrum. Petrus autem a Petra: Petra vero eccliesia, ergo in Petri nomine figurata est eccliesia. Et quis securus est, nisi qui edificat supra petra? Intentum autem te fecit dominus: nam si antea Petrus vocaretur, nō ita vides mysterium Petri, & putares cau eum sic vocari, nō prouidentia Dei. Ideo cum voluit aliud prius vocari, vt ex ipso co mutatione nominis, sacramenta vinacitas commendaretur.

Homil. 18. C H R Y. Etiam nomen mutauit, vt ostendat quia ipse est qui verus testamentū dedit, & nomina transmutauit: qui Abram, Abraham vocavit, & Sarai, Sarah, & Iacob Israel. Igitur multis quidem & a nativitate nomina imposuit, vt Isaac & Samson, alijs

auctem post eam quā à progenitoribus est incepitionem, vt Petrus & filii Zebdei, nam quibus quidē prima aetate debebat virtus clarescere, ex tunc nomina suscepserunt, quibus autem posse debebat augeri, postea nuncupatio posita est. A V G V S T I N. Lib. 2. c. 17.

b Inuenit hic primum fratrem suum Simonem, & dicit ei. Inuenit Philippos a Bethsida ciuitate Andreas & Petri. Inuenit Philippos Nathanael & dicit ei. Quem scriptit Moses in lege & propheta, inuenimus Iesum filium Ioseph a Nazareth. Et adduxit eum ad Iesum. Intuitus autē eū Iesus, dixit. Tu es Simon filius Iohanna: tu vocaberis Cephas, qđ interpretatur Petrus. C In crastinum voluit exire in Galileā & inuenit Philippum.

Homil. 17. aautem post eam quā à progenitoribus est incepitionem, vt Petrus & filii Zebdei, nam quibus quidē prima aetate debebat virtus clarescere, ex tunc nomina suscepserunt, quibus autem posse debebat augeri, postea nuncupatio posita est. A V G V S T I N. Lib. 2. c. 17.

c Atque ad discipularum vocauerit, nisi quia intelligendum est, non sic eos vidisse dominum iuxta Iordanem, vt ciā inseparabiliter inhaerēt, sed tantum cognoscisse quis est, eumque miratos ad propria remeas. Non autem quis arbitretur quod tunc Petrus nomen accepit, vbi illi dominus. Tu es Petrus & super hanc petram adificabo ecclesiam meam: sed vbi commemoratur ei dictum est. Tu vocaberis Cephas, quod interpretatur Petrus. A L C V I. Vel aliter. Nondum imponit ei nomen: sed prasignat quod postea tu ei impositum, quod dixit ei Iesus. Tu es Petrus & super hanc petram adificabo ecclesiam meam. Mutatus autem nomen Christus, voluit ostendere etiam nomen illud, quod a parentibus datum erat, non care virtutis significatio. Simon enim, obediens interpretatur. Iona columba qd. Tu es obediens, filius gratiae, vel filius columbe, idest spiritus sancti: quia humilitatem de spiritu sancto accepta, vt vocante Andrea videare me desiderares. Non enim dignatus est maior minorem sequi, quia non est ordo & tatis, vbi est meritum fidei.

Tract. 7. c ¶ C H R Y. Postq̄ acceptus Christus hos discipulos, venit de reliquo ad alios conuercedūm, scilicet Philippum & Nathanael, vnde dicitur: {In crastinum autem voluit exire in Galileā. ALC. A Iudea scilicet vbi erat Iohannes baptizans, defers honorē Baptiste, ne videatur magister eius minore, dum adhuc statum habet. Vocatur enim discipulum ad sequendum, voluit exire in Galileam id est in transfigurationem faciem vel revelationem, vt sic ipse proficeret sapientiam & grātē & gratia apud Deum & homines, & sic passus est & resurrexit, & ita intravit in gloriam suam, & etiam suis sequaces ostendere, & exire & profere in virtutibus, & per passiones ad gaudium transmigrare debet. vnde sequitur: {Et inuenit Philippum, & dicit ei Iesus: sequere me. Sequitur quoniam humiliatatem & passionem eius, vt sit focus resurrectionis & ascensionis. C H R Y S O S T O. Et vide quod antequam aliquis ei adhaceret, nullum vorat, nā siquidem nullo iam spōte adveniente attraxisset, fortassis resiliens, nūc autem a seipso eligentes sequi dominum, firmi de reliquo permanentes. Philippum autem vocat, magis notum ei existentem, quia in Galilea nutritus erat. Sed vnde Philippus fecutus est Christum? nam Andreas quidē audiens a Iohanne Baptista, Petrus autem ab Andrea, hic autem a nullo aliud dicens, solum dicens Christum ad eum, sequere me, confitemur persuasis est. Conveniens enim est, & fratrem diligenter ei dixisse hoc, & per longa verba, sed enigmate vbiq̄e multa intermitteat: breviologij curā habet. Alter autem neque dictum est, q̄n creditur. Simpliciter, sed quoniam duxit eum ad Iesum, illum ei de quo dixerat traditus vt omnia ab illo discat. Ipse autem dñs incipit ruelare ea que deitatis sunt, & paulatim ea p̄repare p̄dicationibus. Non enim minus quam signa Prophetae adducuntur: hoc enim est maxime op̄ Dei, quod non imitari demones possunt. Nam in miraculis qui dem & phantasia fit vtiq̄e. Futura autem p̄dicare cum certitudine, illius solius incorruptibilis est natura, vnde sequitur: {Intuitus autem eum Iesus dixit: Tu es Simon filius Ioanna. Tu vocaberis cephas, quod interpretatur Petrus. B E D A. Intuitus autem eum non exterioribus oculis solum, sed & eterno diuinis intuitu videt cordis eius simpliciter, animi sublimitatem, cuius merito cuncte efficiuntur eccliesie. Neque autem in Petriocabulo, scilicet hebreo vel syro aliam interpretationem querare oportet, quia id est Graec & Latine Petrus, quod syriacē Cephas: & in vtraque lingua nomen a Petra deriuatur. Vocatur autem Petrus ob firmatum fidelis, quia illi Petrus adhescit, de qua Ap̄stolus ait, Petra autem erat Christus, qui sperantes in se ab holitis infinitis reddit ruros, & spiritualium charymatum fluentia ministravit. A V G V S T I N V S. Non est autem magnum, quia dominus dixit: cuius filius est, ife omnia enim nomina sanctorū suorum sciebat quos ante constitutionem mundi predilexerat. Illud autem magnum, quia mutauit ei nomen & fecit de Simone Petrum. Petrus autem a Petra: Petra vero eccliesia, ergo in Petri nomine figurata est eccliesia. Et quis securus est, nisi qui edificat supra petra?

Homil. 19. d Intentum autem te fecit dominus: nam si antea Petrus vocaretur, nō ita vides mysterium Petri, & putares cau eum sic vocari, nō prouidentia Dei. Ideo cum voluit aliud prius vocari, vt ex ipso co mutatione nominis, sacramenta vinacitas commendaretur.

Tract. 7. C H R Y. Etiam nomen mutauit, vt ostendat quia ipse est qui verus testamentū dedit, & nomina transmutauit: qui Abram, Abraham vocavit, & Sarai, Sarah, & Iacob Israel. Igitur multis quidem & a nativitate nomina imposuit, vt Isaac & Samson, alijs

CAPUT I.

219

A sub arbore sicut tanquam sub umbra mortis, ac si dothinus ei dicat. {O Israel, sine dolo quisquis es.} O popule Iudeus ex fide, antequam te per Apostolos meos vocarem, & cuī effigie sub umbra mortis & tu me non videres, ego te vidi. G R E G. 18. Mora. Vel cum es sub ficu vidi te, id est positum te sub umbra legis elegi. A V

G V S T I. de Verbis Serm. 40.

b tu es filius Dei, tu es Rex Israēl. Respondit Iesus & dixit ei. Quia dixi tibi vidi te sub ficu, vbi nō eras Christus praesentia corporali: sed scientia spirituali, & quia sciebas folium umbrae sub ficu, agnouit in illo diuinitatem. C H R Y. Sic ergo ab Homil. 19. hac p̄dicatione & ab sp̄fam.

B eo quod mentem serutatus est eius, quia cum aduersus eum dicebat cōsequens vox Philippi sequi, sic prōnunciat tanq̄ confirmans. A Nazareth potest aliquid boni esse, & ille dicat. Veni & vide, sic sicut dubitans & totū interrogas. A Nazareth potest aliquid boni esse? Veni & vide. Cū ergo illo modo fuit isto p̄nunciat, non repugnat verba sequentia, nostrum est quārere quid potius intelligamus in his verbis. Nathanael enim doctrinam legis cum audiret Philippum dicentem. Inuenimus Iesum, audito a Nazareth erexit in spēm, & dixit. A Nazareth potest aliquid boni esse? Scrutatus enim artis scripturas & sciebat quod non facile alij scribē & pharisaī nouerant, quia inde erat expectatus saluator. A L C V. Qui singulariter sanctus est, innocens, sim pollutus, de quo propheta: Exiit virga de radice iesse, & Nazareus idest flos de radice eius ascendit. vel potest hic versulus sub dubitatione interrogative proferri. C H R Y. Audierat enim Nathanael a scripturis quād a Bethlehem oportere Christum venire. ēm illud. Et in Bethleem terra Iuda, ex te exire dux qui regat populum meum Israel. Cum igitur audierat. A Nazareth. Dubitabat, non inueniens conuenire enunciacionem Philippi cō prophetica p̄dicatione. Nazareum autem vocat prophetam ad educationē & conuerstationē, considera vero eius inquiringo prudētiam & mansuetudinem, non enim dixit. Decipis me Philippus p̄s interrogat dicens. A Nazareth potest aliquid boni esse? Val de autem & Philippus prudēt erat. Nō interrogatus frangit sed immoratur, virū volens ducere circa Christū, vnde sequitur. {Dicit ei Philippus: veni & vide.} Trahit quidē eū ad Christū, sc̄s de reliquo eū non contrādicitur, & facit quidē nō ultra estimet Christum esse hominem solum, cui enim Angeli ministrant, qualiter hic hō p̄r̄ est? p̄ hoc igitur suaderet Angelorū se esse dominatorem, sicut enim in propriū regis filiū descendēt & ascēderit in eū in factio illius fabricatum est. Nathanael autem quā multa parte & maiori confessionis deficiente, ad maiora educitur, nam sequitur. {Et dixit ei quia dixi tibi, vidi te sub ficu credis, māius his videbis qd. Magnum tibi visum est hoc esse quod dixi, & propterea me regem Israēlis confessus es, quid igitur dices cō māius videbis? & quid itū studiū maius ostendit subdēns, & dicit eis.} {Amen dico vobis, videbitis colum apertum & Angelos Dei ascēdentes & descendētes super filium hominis.} Vide quā liter paulatim eum a terra abducit, & facit quidē nō ultra estimet Christum esse hominem solum, cui enim Angeli ministrant, qualiter hic hō p̄r̄ est? p̄ hoc igitur suaderet Angelorū se esse dominatorem, sicut enim in propriū regis filiū descendēt & ascēderit in eū in tempore crucis, hoc vero in tempore resurrectionis & ascensionis: sed & ante hoc quando accēderint & ministrabint ei, & quando euangelizabunt eius natiuitatem. Future vero a p̄terito probavit, qui n. in præteritis virtutem eius agnouerat, & de futuris audiens facilius sucepit. A V G V. de Ver. domini. Recolamus autem veterem historiam, quando Iacob in somnis vidit scalam a terra pertinente vñque in colum, & dominus inueniens super eam, & Angeli ascēdentes & descendēbant per eam. Denique ipse Iacob quia intellexit quid vidētur, posuit lapidem & fudit oleum. dum vñxit lapidem Iacob, nūquid idolū fecit? significavit, non adoravit, agnoscit, christifacit & Christum. Ipse est lapis quem reprobaeūt & adficiant, si ergo Iacob vidit scalam, qui est Israel appellatus, & Nathanael iste vere Israēlis erat, conuenienter somnum Iacob dominus dixit autem. {Cū effigie sub ficu.} quoniam nullus ibi erat, sed soli Philippus & Nathanael singulariter loquebantur; & properiter hoc dixit est quidē videns eum a lōge dixit. {Ecce vere Israēla.} vt sc̄s quoniam antequam appropinquaret Philippus, hac loquebatur Christus, & insufficibile fiat Christi testimonium. Noluit autem Christus dicere. {Non sum ex Nazareth, vt annū cūtū tibi Philippus: sed ex Bethleem, vt nō faceret altercabilem sermonem, neque etiam per hoc dedisset argumentum sufficiens quid ipse esset Christus, ostendit fe Christum per hoc q̄ p̄ficiens erat loquens iustificauit, quād quidē videt iacētes sub umbra mortis.} Quid enim nobis proderat si ibi mansissemus, vbi nos videt? Quærerat autem, quare Nathanael cui tantum testimonium perhibuit filius Dei, inter duodecim Ap̄stolos non inuenitur? In tēlīgēre autem debemus ipsum eruditū fuisse & peritum legis, propterea noluit illum dominus inter discipulos ponere, quia idiotas elegit, vnde confundētur mundum. Volens enim superbo rum frangere ceruices, nō quaesuit per oratorem p̄scatorem: sed de p̄scatore lucratū est Imperator. Magnus Cyprianus orator: sed prius Petrus p̄scator, per quem postea crederet non tantū orator, sed etiam Imperator.

Serm. 40.

E C. Au. S. Tho. Ec 3 CAP. 7. Ibidem

Homil. 19. sp̄fam.

C Ibidem

Homil. 19. sp̄fam.

I Ibidem

Homil. 19. sp̄fam.

J Ibidem

K Ibidem